

JAN WILLEM DE BOER, 1893-1979

DOOR HERMAN BESSELAAR

IN de avond van zondag 25 november 1979 overleed de Rotterdamse journalist en letterkundige Jan Willem de Boer te midden van zijn vele boeken en paperassen in Huize De Duynsberg aan de westrand van Tilburg. Het was in letterlijke zin een kalm wegglijden uit het leven. Men vond hem vóór zijn stoel waarin hij, na zijn laatste avondmaaltijd, was gaan rusten. Een dood zoals hij zich altijd had gewenst. De laatste jaren, na het heengaan van zijn vrouw Jet, zijn hem dikwijls moeilijk gevallen, in weerwil van hardnekkige pogingen om zich 'te verzoenen met de dolle levensvermoeide wereld die hij verliet' (citaat uit De Boers derde roman, Solaes, anno 1929).

J.W. de Boer was geen geboren Rotterdammer. Hij kwam op 28 oktober 1893 ter wereld in het Overijselse stadje Goor, waar zijn vader schoolhoofd was. Een stille wijze man, deze vader. Iemand, die het liefst overal en te allen tijde op de achtergrond bleef. Hij stamde af van Menso Cloppenburg, een man die in de 16de eeuw leiding gaf aan de kerkhervorming in Oost-Friesland.

Jan Willems moeder, een Kleyn-Bentinck, was verwant aan het Friese geslacht Van Andringa, waarvan velen voorname ambten bekleedden en sommigen deelnamen aan avontuurlijke ondernemingen in Oost-Aziatische gewesten. Zijn hele leven door heeft Jan Willem bijzonder grote waarde gehecht aan dit voorgeslacht en daaraan een zekere koppige fierheid ontleend.

In 1898 verhuisde het gezin De Boer - ouders met twee jongens, Menso en Jan Willem - naar Rotterdam, waar vader opvolger werd van de oude schoolmagnaat Molenbroek. Totdat het buitenwijkhuis aan de Noordsingel (tegenover de Jacob Catsstraat) gereed was, logeerde de familie in hotel Coomans. De vijfjarige Jan Willem was genezende van een polio-aandoening en moest derhalve bij de table d'hôte in een rolstoeltje worden aangeschoven. Het duurde echter niet lang of de jongen kon normaal lopen. Hij ging eerst enige tijd naar de school van zijn vader aan de Van Alkemadestraat, vervolgens naar het onderwijsinstituut van de heer Landsman aan de Jonker Fransstraat.

Over zijn eerste Rotterdamse jaren heeft De Boer eens